

TEKST EN
FOTOGRAFIE
ton van den born

Turks tegenbezoek

‘GROEN HIER’

Na een bezoek van mensen uit het groen onderwijs aan Turkije, in 2009, kwam eind november een delegatie van Turkse groenscholen naar Nederland. De deelnemers kregen een vol programma.

Bezoek in de demokwekerij

Zeker twintig camera's flitsen op de bloeiende bloemenpracht van een kwekerij in Naaldwijk. Müyesser en Irem, student en docent op de lerarenopleiding van de Selçuk Universiteit, poseren graag. Ze zijn enthousiast over Nederland en de excursies. "Wel intensief", zeggen ze. Vanmorgen vertrokken ze om kwart voor zeven van het hotel in Amsterdam voor een bezoek aan de bloemenveiling in Aalsmeer.

De Turkse onderwijsdelegatie telt 35 leden. Dertien zijn leerling of student en de rest is hoofdzakelijk docent of decaan. Ze zijn uitgenodigd voor een excursieweek nadat vertegenwoordigers van het groen onderwijs juni 2009 in Turkije waren geweest, vertelt Gertrude van den Brink. "We werden toen zo fantastisch ontvangen."

Van den Brink is bij Wellantcollege projectleider voor culturele diversiteit en betrokken bij Kies Kleur in Groen. Ze heeft een deel van deze dag in de regio West georganiseerd, woensdag 24 november. "We eindigen vandaag bij Westvliet", de Wellantvestiging in Den Haag. Ze laat trots het menu zien. "De leerlin-

gen beginnen al uren tevoren met koken."

Koop!

Terwijl onderweg naar Naaldwijk leerling Nihal een dutje doet in de bus, spreek ik met Ebru, docent Engels op een school in Mersin. "Alles ziet er hier zo geordend uit," zegt ze, "en heel groen." Het zijn drukke dagen, vervolgt ze. "We hebben Amsterdam alleen nog maar gezien in het donker. We zouden graag iets cultureels doen, een museum bijvoorbeeld. En ook shoppen, want zo zijn wij vrouwen", lacht ze. "Maar dat kan allemaal pas op zaterdag. En zondag vliegen we terug."

Voorlopig gaat het bus in, bus uit. Van veiling naar demokwekerij, naar het indrukwekkende schoolgebouw waar Lentiz Greenport zit, en naar de kassen van een anthuriumkwekerij. Thema vandaag is handel en export. De veiling was de eerste verrassing. Een delegatielid had gedacht dat ze naar een soort markt gingen waar mannen en vrouwen zouden staan met bloemen, roepende: 'koop mijn bloemen, koop mijn bloemen!'

Een Turkse lekkernij gaat de bus

rond. "Het is vandaag een feestdag vanwege Atatürk", vertelt Ebru. Nihan Hüda Pekyalçin, docent Engels van de landbouwschool in Istanbul, drukt me een brochure over haar school in handen. "Een goede school", zegt Van den Brink. "Ze zijn daar verder dan op andere landbouwscholen die we hebben gezien." En breder, met behalve diergezondheid en levensmiddelentechnologie ook een opleiding landschapsarchitectuur.

Schooluniformen

De delegatie is al bij APS geweest, bij Stoas Hogeschool, het ministerie van EL&I, Wellantcollege Houten, bij de vmbo-vestiging van Helicon Nijmegen en bij HAS Den Bosch. De aoc's Oost, Friesland en Terra staan nog op het programma, een kaasboerderij, een waterkering, modeltuinen. Als je het programma ziet, vraag je je af hoe het allemaal in een week past. Maar niemand is gehaast. Zodra Sjoerd Louwes, voorzitter van het organisatiecomité, vraagt om weer terug naar de bus te gaan, worden er nog een paar foto's gemaakt. En dan weer verder.

De organisatie heeft geprobeerd zoveel mogelijk leerlingen en stu-

Müyesser Bogdan in gesprek met een leerling van Lentiz

İnanç Sefa Ören, leerling van een landbouwschool in Istanbul, in een bloemenkwekerij

denten in het programma te betrekken. Bijvoorbeeld op de veiling waar vier Wellant-leerlingen Handel vertellen over hun opleiding en ervaringen met andere culturen. “We hebben hier 52 nationaliteiten”, zegt Arjan, vierdejaars en werkzaam als keurmeester op de veiling. “Maar in mijn werk merk ik er niet veel van.”

Later bij Lentiz Greenport neemt Müyesser, die leert voor docent Engels en stage loopt voor een klas met vijftig leerlingen, het voortouw. De dertien leerlingen en studenten van de delegatie lunchten met zes leeftijdsgenoten van Lentiz. Dan blijkt nogmaals het verschil in onderwijs en schoolsfeer. Leerlingen van de middelbare scholen in Turkije dragen bijvoorbeeld schooluniformen. De delegatie ziet dat leerlingen hier vrijer worden gelaten. Het gesprek begint wat moeizaam, vanwege taal en verlegenheid, maar vervolgens gaat het alle kanten uit. Hoe is dat bij jullie? Hebben ze wel fietsen in Turkije? En wat ga je eigenlijk doen als je klaar bent met de opleiding?

Vreemde

De Turkse delegatie praat deze dagen met Nederlandse gesprekspartners veel over de verschillen in onderwijs en onderwijsaanpak, over de geringe culturele diversiteit in het Nederlandse groen onderwijs, over het imago probleem van de groene sector in Turkije en de weer slag die dat mogelijk heeft op de belangstelling van de Nederlands-Turkse gemeenschap voor de sector.

Ook Turkse Nederlanders zijn uitgenodigd om mee te praten. Onderwijsmedewerkers, politici en ondernemers. De organisatie van de uitwisseling hoopt zo de belangstelling van de Turkse gemeenschap voor de groene sector en het groen onderwijs te stimuleren. Bijvoorbeeld Mehmet, exporteur van bloemen en planten, of de medewerker van de veiling die vertelt dat er bij hem op de afdeling Turkse mensen rondlopen die een universitaire opleiding hebben, maar nauwelijks Nederlands spreken en ongeschoold werk doen. “Ze kunnen

De Turkse delegatie

De delegatie die van 21 tot en met 28 november het groen onderwijs in Nederland bezocht, bestond uit 35 mensen. Vijf middelbare scholen in Mersin, Konya, Bursa en Istanbul (vooral in het zuidoosten van Turkije) hadden elk twee leerlingen (jongen, meisje, ongeveer 17 jaar), twee docenten (in elk geval een die Engels spreekt) en een schooldirecteur afgevaardigd. Veel docenten Engels. En van de Selçuk Universiteit in Konya kwamen docenten en studenten van de landbouwfaculteit, de faculteit diergeneeskunde en de lerarenfaculteit mee. Ook een vertegenwoordiger van het Turkse ministerie van Onderwijs was lid van de delegatie.

veel meer, maar hoe krijg je ze naar school?”

Dat het groen onderwijs meer de ondernemerskant van allerlei groene beroepen zou kunnen benadrukken om de Turks-Marokkaanse gemeenschap te interesseren, is op deze handelsdag haast vanzelfsprekend. En, opperen de Wellantleerlingen op de veiling, misschien moeten scholen zorgen dat er meer herkenning is voor mensen uit andere culturen. Dat die zich er geen eenzame vreemde voelen.

Leerlingen en studenten uit twee culturen met elkaar op de foto

Cengiz Issever van het Turkse ministerie van Onderwijs (links) en Ali Ozak, APS en medeorganisator van de uitwisseling

Cengiz Issever van het Turkse ministerie van Onderwijs vertelt dat hij vooral landbouw en onderwijs wil vergelijken. “Vervolgens moeten we zaken doen. Gezamenlijke projecten uitvoeren, leraren opleiden, onderwijs ontwikkelen.” Dergelijke projecten zijn er al in andere sectoren en met andere Europese landen. Juist de groensector biedt mogelijkheden met Nederland. Turkije produceert een grote variëteit aan landbouwproducten en Nederland heeft de technologie, tolkt Nafize Sener, medewerker diversiteit bij Aequor. “Als we ons gezamenlijk belang kunnen vinden, kunnen we veel voor elkaar betekenen.”

Doei

Uiteindelijk heeft de reis niet één doel, maar wel zoveel als er deelnemers zijn. Zien, horen, ruiken en proeven. En daar ook iets van meenemen. Daaraan dragen ongetwijfeld alle indrukken, versterkte contacten en leerzame ervaringen, zowel van Turkse als Nederlandse kant, bij.

Irem is een paar jaar geleden in Nederland geweest. Ze heeft drie maanden onderwijs gevolgd op de Hogeschool van Utrecht. Een paar

Nederlandse woordjes weet ze nog wel. En ook andere delegatieleden doen hun best om de taalbarrière te overbruggen. ‘Ik ben Ahmet’, ‘smakelijk eten’ en ‘doei’.

Het is een lange dag, deze woensdag, maar, zegt Ebru als we op de kwekerij rondlopen: “Slapen kunnen we straks wel weer.”

Kijk voor links bij dit artikel op www.groenonderwijs.nl.

Op www.groenonderwijs.nl/gastenuitturkije staan verslagen en foto's van de reis door Nederland.

Adverteren?

Het tijdschrift vakblad groen onderwijs is het enige blad dat zich speciaal richt op het groene onderwijs en agrarische belangenorganisaties. Het verschijnt 15 maal per jaar. Met vakblad groen onderwijs kunt u dus gericht deze doelgroep benaderen.

Voor inlichtingen over advertentiemogelijkheden, vraag naar:

Pieter Boetzkes, Tormentilbeek 8
5709 PK Helmond
Telefoon (0492) 55 69 03
Fax (0492) 55 69 04
E-mail pieter.boetzkes@silو.nl

S[i]LO

Verschijningstabel 2011

Editie	Sluitingsdatum	Verschijning
1	11-01-2011	19-01-2011
2	01-02-2011	09-02-2011
3	22-02-2011	02-03-2011
4	22-03-2011	30-03-2011
5	12-04-2011	20-04-2011
6	26-04-2011	04-05-2011
7	31-05-2011	08-06-2011
8	14-06-2011	22-06-2011
9	28-06-2011	06-07-2011
10	30-08-2011	07-09-2011
11	20-09-2011	28-09-2011
12	11-10-2011	19-10-2011
13	08-11-2011	16-11-2011
14	22-11-2011	30-11-2011
15	13-12-2011	20-12-2011

Müyesser luistert naar de uitleg in de demokwekerij